

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА

КАФЕДРА «ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо виконання контрольної роботи
з нормативної навчальної дисципліни
ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

для студентів денної форми навчання фізико-математичного факультету

Галузь знань: Фізико-математичні науки;
Системні науки;
Кібернетика

Напрямок підготовки: Математика;
Фізика;
Інформатика

Житомир, 2018

Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з нормативної навчальної дисципліни «Основи охорони праці» (для студентів денної форми навчання фізико-математичного факультету)/ уклад. Аннамухаммедов А.О., Буханевич Н.В., Каленська В.П., Ількевич Н.С., Мелещенко А.А.– Житомир: ЖДУ, 2018. - 16 с.

Методичні вказівки містять інформацію щодо програми дисципліни, контрольні питання та вимоги до виконання контрольної роботи.

Укладачі: Аннамухаммедов А.О., Буханевич Н.В., Каленська В.П., Ількевич Н.С., Мелещенко А.А.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантування збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Основні загальнокультурні та професійні компетенції

В результаті вивчення дисципліни «Основи охорони праці» молодші спеціалісти та бакалаври з відповідних спеціальностей та напрямів підготовки повинні бути здатними до вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних з забезпеченням життя, здоров'я і працездатності під час роботи та мати такі основні загальнокультурні та професійні компетенції з охорони праці:

Загальнокультурні компетенції.

- здатність до ефективного використання положень нормативно-правових документів в своїй діяльності;
- володіння основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу.

Професійні компетенції.

в виробничо-технологічній діяльності:

- обґрунтування вибору безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів (в галузі діяльності);
- ефективне виконання функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі;
- проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві;

в організаційно-управлінській діяльності:

- проведення заходів з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності;
- здатність до організації діяльності у складі первинного виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- методичне забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці серед працівників організації (підрозділу);

в проектно-конструкторській діяльності:

- впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування та організація робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ. Загальні питання охорони праці

Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.

Правові та організаційні основи охорони праці

Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій.

Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.

Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.

Стандарти в галузі охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Міждержавні стандарти ССБП. Національні стандарти України з охорони праці. Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.

Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.

Фінансування охорони праці. Основні принципи і джерела. Заходи і засоби з охорони праці, витрати на здійснення і придбання яких включаються до валових витрат.

Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці

Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.

Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.

Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.

Організація охорони праці на підприємстві

Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації.

Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.

Громадський контроль за станом охорони праці в організації. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.

Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці.

Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи кабінетів.

Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.

Стимулювання охорони праці.

Навчання з питань охорони праці

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.

Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів.

Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи.

Профілактика травматизму та професійних захворювань

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

Основи фізіології та гігієни праці

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

Повітря робочої зони

Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.

Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, парою, пилом, димом, мікроорганізмами). Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.

Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Природна вентиляція. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція.

Освітлення виробничих приміщень

Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення. Класифікація виробничого освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення. Нормування освітлення, розряди зорової роботи. Експлуатація систем виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники. Загальний підхід до проектування систем освітлення.

Вібрація

Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Методи контролю параметрів вібрацій. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.

Шум, ультразвук та інфразвук

Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.

Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.

Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону

Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

Випромінювання оптичного діапазону

Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. Особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного

випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю. Засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань.

Класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання. Специфіка захисту від лазерного випромінювання.

Іонізуюче випромінювання

Виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.

Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень

Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Санітарно-захисні зони підприємств. Вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень. Енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.

Основи виробничої безпеки

Загальні вимоги безпеки

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.

Електробезпека

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.

Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.

Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про пожежну безпеку».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
11. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
12. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.
13. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
14. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
15. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.
16. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
17. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
18. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
19. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.

20. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008.

Основна література

1. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
2. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
3. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч.посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
5. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.

Додаткова література

1. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р.В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третякова, К. К.Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: _____ 2009 – ___ с.
2. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010.– 648 с.
3. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
4. Сєріков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.
5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.
6. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці»/ В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Л. А. Васьковець та ін.; За ред. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. — 348 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> -Офіційний сайт Держгірпромнагляду.
2. <http://www.mon.gov.ua> -Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3. <http://www.mns.gov.ua> -Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> -Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.iacis.ru> -Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств–участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
7. <http://base.safework.ru/iloenc> -Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
8. <http://base.safework.ru/safework> -Библиотека безопасного труда МОТ.
9. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
10. <http://www.budinfo.com.ua> -Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».

Варіант контрольної роботи обирається по двох останніх цифрах залікової книжки.

№ ва-рі-анту	Номера питань	№ ва-рі-анту	Номера питань	№ ва-рі-анту	Номера питань	№ ва-рі-анту	Номера питань
01	1, 27, 57	26	26, 52, 82	51	2, 36, 61	76	15, 41, 76
02	2, 28, 58	27	26, 53, 83	52	1, 35, 60	77	16, 42, 77
03	3, 29, 59	28	25, 54, 84	53	1, 34, 59	78	17, 43, 78
04	4, 30, 60	29	24, 55, 83	54	2, 33, 58	79	18, 44, 79
05	5, 31, 61	30	23, 56, 82	55	3, 34, 59	80	19, 45, 80
06	6, 32, 62	31	22, 56, 81	56	4, 33, 58	81	20, 47, 81
07	7, 33, 63	32	21, 55, 80	57	5, 32, 57	82	21, 48, 82
08	8, 34, 64	33	20, 54, 79	58	6, 31, 57	83	22, 49, 83
09	9, 35, 65	34	19, 53, 78	59	7, 30, 58	84	23, 50, 84
10	10, 36, 66	35	18, 52, 77	60	8, 29, 59	85	24, 51, 83
11	11, 37, 67	36	17, 51, 76	61	9, 28, 60	86	25, 52, 82
12	12, 38, 68	37	16, 50, 75	62	1, 27, 61	87	26, 51, 81
13	13, 39, 69	38	15, 49, 74	63	2, 28, 62	88	25, 50, 80
14	14, 40, 70	39	14, 48, 73	64	3, 29, 63	89	24, 49, 79
15	15, 41, 71	40	13, 47, 72	65	4, 30, 64	90	23, 48, 78
16	16, 42, 72	41	12, 46, 71	66	5, 31, 65	91	24, 47, 77
17	17, 43, 73	42	11, 45, 70	67	6, 32, 66	92	23, 46, 76
18	18, 44, 74	43	10, 44, 69	68	7, 33, 67	93	24, 45, 75
19	19, 45, 75	44	9, 43, 68	69	8, 34, 69	94	25, 44, 74
20	20, 46, 76	45	8, 42, 67	70	9, 35, 70	95	26, 43, 73
21	21, 47, 77	46	7, 41, 66	71	10, 36, 71	96	25, 42, 72
22	22, 48, 78	47	6, 40, 65	72	11, 37, 72	97	24, 41, 71
23	23, 49, 79	48	5, 39, 64	73	12, 38, 73	98	23, 40, 70
24	24, 50, 80	49	4, 38, 63	74	13, 39, 74	99	22, 39, 69
25	25, 51, 81	50	3, 37, 62	75	14, 40, 75	00	21, 38, 67

ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Визначення поняття охорона праці, її задачі.
2. Як охорона праці відображена в Конституції України?
3. Які основні питання трудового законодавства розглядаються в Кодексі законів про працю?
4. Право громадян на охорону праці.
5. Що таке трудовий договір і у яких випадках роботодавець може призупинити дію трудового договору?
6. Наведіть права та обов'язки спеціалістів з охорони праці на підприємстві.
7. Види виробничих чинників та їх дія на організм людини.
8. Які небезпечні та шкідливі чинники належать до фізичних?
9. Які небезпечні та шкідливі чинники належать до хімічних і біологічних?
10. Які небезпечні та шкідливі чинники належать до психофізіологічних?
11. Що називається травмою і нещасним випадком на виробництві, як вони поділяються залежно від виду діючого небезпечного чинника та важкістю пошкоджень?
12. Найбільш характерні наслідки впливу професійних шкідливостей, їх термінологія та визначення?
13. Причини виробничого травматизму та професійних захворювань.
14. Який закон гарантує соціальний захист потерпілих на виробництві та його сутність?
15. Пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці?
16. Які вимоги до охорони праці жінок передбачені законодавством України?
17. Які вимоги до охорони праці неповнолітніх передбачені законодавством України?
18. Які вимоги до охорони праці інвалідів передбачені законодавством України?
19. Сутність обов'язків і повноважень роботодавців та найманих працівників у сфері охорони праці.
20. Розслідування нещасних випадків?
21. Що є підставою для притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності і в чому її сутність?
22. Яку відповідальність несуть службові особи за порушення законодавства про працю та правила охорони праці?
23. За що встановлюється адміністративна відповідальність та її види?
24. Що таке матеріальна відповідальність та в яких випадках вона застосовується?
25. Які види кримінальної відповідальності можуть застосовуватися до винних осіб?
26. У яких випадках роботодавці можуть притягатися до кримінальної відповідальності?
27. Класифікація факторів, які впливають на формування умов праці.
28. Класифікація умов праці на виробництві.
29. Санітарні норми та їх застосування для аналізу і поліпшення умов праці.
30. Атестація робочих місць за умовами праці.

31. Навести визначення понять «шкідливі» та «небезпечні» фактори на робочому місці. Привести приклади.
32. Дайте визначення виробничих шкідливостей та їх класифікацію.
33. Охарактеризуйте вплив мікроклімату на людину і визначте засоби захисту від його негативного впливу.
34. Як впливає промисловий пил на людину та які існують засоби проти його негативного впливу?
35. Охарактеризуйте вплив хімічних речовин на людину й визначте заходи захисту від їх негативного впливу.
36. Який вплив на людину мають шум і вібрація та які існують засоби зниження їх дії?
37. Назвіть заходи захисту від іонізуючих випромінювань.
38. Який вплив справляє на людину електромагнітне випромінювання та які вам відомі заходи проти його негативного впливу?
39. Назвіть небезпечні й шкідливі чинники, які мають місце при роботі з комп'ютером. Дайте рекомендації щодо режиму роботи з ним.
40. Як здійснюється економічна оцінка впливу виробничих шкідливостей на ефективність праці?
41. Дайте визначення понять «професійне захворювання», «виробнича травма».
42. Як класифікуються травми?
43. Назвіть основні причини травмування на виробництві.
44. Розкажіть про порядок розслідування нещасних випадків на виробництві.
45. За якими показниками аналізується травматизм?
46. Назвіть методи дослідження травматизму та їх особливості.
47. Назвіть заходи щодо попередження травматизму.
48. Охарактеризуйте стан виробничого травматизму і професійного захворювання в Україні.
49. Розкрийте зміст Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
50. Охарактеризуйте зміни до Закону «Про охорону праці».
51. Охарактеризувати державний контроль за станом охорони праці в Україні.
52. Охарактеризувати громадський та профспілковий контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.
53. Економічне і соціальне значення поліпшення умов та охорони праці в ринковій системі господарювання.
54. Охарактеризувати основні витрати на поліпшення умов та охорону праці на підприємстві.
55. Економічне стимулювання поліпшення умов і охорони праці.
56. Європейська модель економічного стимулювання охорони праці.
57. Охарактеризуйте природу впливу електричного струму на організм людини.
58. Назвіть види електротравм і дайте їм характеристику.
59. Назвіть чинники, від яких залежить важкість ураження електричним струмом.

60. Розкажіть правила користування електроприладами.
61. Охарактеризуйте технічні засоби електробезпечності.
62. Як надати долікарську допомогу при ураженні електричним струмом?
63. Дати визначення пожежі, горіння, вибуху.
64. Перелічіть загальні вимоги пожежної безпеки.
65. Назвіть причини виникнення пожежі.
66. Які заходи треба проводити для попередження пожеж?
67. Якими методами можна припинити горіння?
68. Які горючі речовини та обладнання не можна гасити водою?
69. Які вогнегасники найбільш ефективні для гасіння різних нафтопродуктів, електрообладнання та цінних матеріалів?
70. Де використовують порошкові вогнегасники? Принцип їх роботи.
71. Де використовують пінні вогнегасники? Принцип їх роботи.
72. Де використовують вуглекислотні вогнегасники? Принцип їх роботи.
73. Перелічіть і охарактеризувати заходи долікарської допомоги під час ураження людини електротоком.
74. Охарактеризуйте послідовність надання першої медичної допомоги.
75. Перелічіть і охарактеризувати заходи долікарської допомоги людині, що отримала опіки.
76. Перелічіть і охарактеризувати заходи долікарської допомоги людині, яка отримала отруєння.
77. Перелічіть і охарактеризувати заходи долікарської допомоги людині, яка отримала травму.
78. Дайте характеристику небезпечним та шкідливим факторам, які виникають при роботі за комп'ютером.
79. Охарактеризуйте заходи і засоби захисту від небезпечних і шкідливих факторів, які виникають під час роботи за комп'ютером.
80. Назвіть основні нормативні документи щодо охорони праці користувачів ПЕОМ. Коротко їх охарактеризуйте.
81. Назвіть основні вимоги до обладнання робочих місць користувачів ПЕОМ.
82. Охарактеризуйте правила техніки безпеки при виконанні робіт на ПЕОМ.
83. Охарактеризуйте режим праці та відпочинку при роботі за ПЕОМ.
84. Ергономічні вимоги для роботи за ПЕОМ.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Загальний обсяг роботи (текстової частини) повинен становити 10-12 стандартних аркушів. Значні відступи від цієї норми небажані.

Зміст роботи повинен відповідати таким основним вимогам:

- 1) кількість посилань на літературні джерела в роботі повинна бути не менше 5;
- 2) посилання на використані літературні джерела повинні бути у тексті роботи;
- 3) виклад змісту по всіх питаннях роботи повинен бути логічним й послідовним. Слід уникати суперечностей та повторень;
- 4) відповідь на кожне питання закінчується висновком, який повинен бути коротким та аргументованим;
- 5) обов'язковою умовою виконання контрольної роботи є самостійне висвітлення питань роботи. Якщо в роботі не забезпечено додержання цієї вимоги, контрольна робота не може бути допущена до захисту.

Контрольна робота повинна містити:

- титульний лист;
- зміст;
- відповіді на запитання роботи з висновками;
- перелік посилань.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота може бути написана або надрукована за допомогою текстового редактору Word (шрифт Times New Roman, розмір шрифту 14 пк) на одній стороні аркушу паперу стандартного розміру. Розміри полів на аркуші: зверху, знизу, зліва – 20 мм, справа – 10 мм. Абзац починають з п'яти пробілів, міжстроковий інтервал – полуторний. В контрольній роботі напівжирний шрифт, курсів, підкреслений шрифт використовувати не можна!

Нумерація аркушів повинна бути наскрізною: перший лист – це **титульний лист** (приклад оформлення титульного листа наведено в Додатку А). На першому аркуші номер не ставлять.

Другою сторінкою контрольної роботи є зміст. Слово “ЗМІСТ” пишуть великими буквами посередині рядку. Зміст включає таке ієрархічне розташування: вступ, послідовно перелічені найменування всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо останні мають заголовки), висновки, перелік посилань, назви додатків і номери сторінок, на яких міститься початок матеріалу кожного з них. Всі пункти змісту виконують малими літерами з першої великої. Номер сторінок вказують праворуч напроти відповідних найменувань, відокремлюючи їх літерами (рядками крапок). Для відокремлення ієрархії верхнього рівня (розділів, додатків та їм подібним) від нижнього може бути використане ліворуч додаткове відбиття пробілами.

Назвами розділів контрольної роботи буде текст питання. Розділи роботи нумерують. Кожен наступний розділ не треба починати з нового листа. Назва підрозділів починається з великої літери, інші букви – малі.

Перелік посилань розташовується на окремій сторінці. Приклад оформлення посилань наведено в Додатку Б.

Додаток А
Зразок оформлення титульного листа контрольної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА

КАФЕДРА «Охорони праці та цивільної безпеки»

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
З ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Варіант № _____

Виконав,

студент групи _____ -

_____ (підпис, дата)

_____ (ініціали, прізвище)

Перевірив _____

(посада)

_____ (підпис, дата)

_____ (ініціали, прізвище)

Контрольна робота зареєстрована _____

(дата)

Номер залікової книжки _____

Житомир– 20__ р.

Додаток Б
Приклади оформлення переліку посилань

ОФОРМЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ

1. Основные направления исследований, основанные на семантическом анализе текстов [Электронный ресурс] / С.-Петербург. гос. ун-т, фак. прикладной математики процессов управления. — Режим доступа: [www/URL: http://arcp.arpmath.spbu.ru/ru/onapr.html/](http://arcp.arpmath.spbu.ru/ru/onapr.html/) — 10.12.2004 г. — Загл. с экрана.

**В ЦІЛОМУ — КНИГИ, БАГАТОТОМНІ ВИДАННЯ, СЛОВНИКИ,
ЕНЦИКЛОПЕДІЇ, ЗБІРНИКИ, ДОВІДНИКИ**

Один, два або три автори

1. *Василенко, М. В.* Теорія коливань: Навчальний посібник / М. В. Василенко. — К.: Вища школа, 1992. — 430 с.
2. *Стрелов, К. К.* Теоретические основы технологии огнеупорных материалов / К. К. Стрелов, И. Д. Кащеев. — М.: Металлургия, 1996. — 606 с.
3. *Меликов, А. З.* Математические модели многопоточковых систем обслуживания / А.З. Меликов, Л. А. Пономаренко, П. А. Рюмшин. — К.: Техніка, 1991. — 265 с.

Чотири автори

4. Основы создания гибких автоматизированных производств / Л.А. Пономаренко, Л.В. Адамович, В.Т. Музычук, А.Е. Гридасов; Под ред. Б. Б. Тимофеева. — К.: Техніка, 1986. — 144 с.

П'ять та більше авторів

5. Системный анализ инфраструктуры как элемент народного хозяйства / Н. И. Белоусова, Е. И. Вишняк, В. Ю. Левит и др. — М.: Экономика, 1981. — 62 с.

СТАТТЯ З ЗБІРНИКІВ ТА ПРАЦЬ КОНФЕРЕНЦІЙ. ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

6. *Пономаренко, Л. А.* Оптимальное назначение приоритетов при организации доступа в локальных вычислительных сетях АСУТП / Л. А. Пономаренко, И. В. Жучкова // Труды Междунар. конф. Локальные вычислительные сети. (ЛОКСЕТЬ 88). — Т. 1. — Рига: ИЭВТ АН Латвии, 1988. — С. 149–153.